

อ.วศิน อินทสระ

ความดี และอนุภาพ ของความดี

ความดี
และอนุภาพ
ของความดี

อ.วศิน อินทสระ

ชมรมกัลยาณธรรม

หนังสือดีลำดับที่ ๑๗๒

ความดี และอนุภาพ ของความดี

อ.วศิน อินทสระ

พิมพ์ครั้งที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ จำนวนพิมพ์ ๑๐,๐๐๐ เล่ม
จัดพิมพ์โดย ชมรมกัลยาณธรรม ๑๐๐ ถนนประโคนชัย ตำบลปากน้ำ
อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๒๗๐ โทรศัพท์ ๐-๒๗๐๒-๗๓๕๓
และ ๐-๒๗๐๒-๙๖๒๔

ภาพประกอบ จัน-เจ้า-คะ จัดรูปเล่ม คนข้างหลัง ช่วยแก้คำ อะต้อม พิสุจน์-
อักษร เจ้าแก้ว เฟลต บริษัทนครแผ่นพิมพ์ จำกัด โทร. ๐-๒๔๓๘-๘๔๐๘
พิมพ์โดย บริษัทสำนักพิมพ์สุภา จำกัด ๑๑๘ ซอย ๖๘ ถนนจรัญสนิทวงศ์
เขตบางพลัด กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐ โทร. ๐-๒๔๓๕-๘๕๓๐

สัพพทานัง อัมมทานัง ชินาติ

การให้ธรรมะเป็นทาน ย่อมชนะการให้ทั้งปวง

www.kanlayanatam.com

ขอมอบเป็น
ธรรมบรณการ

แต่.....

จาก.....

คำนำของ ชมรมกัลยาณธรรม

คุณค่าของชีวิตอยู่ที่ใดหากมิใช่คุณความดี
สิ่งภายนอกทั้งหลาย เช่น เงินทอง รถยนต์ บ้าน
บุตรและภรรยาสามี ล้วนแต่เป็นสมบัติชั่วคราวที่ต้อง
พลัดพรากจากเราในที่สุด ผู้มีปัญญาจึงมุ่งแสวงหา
ความดีและบุญกุศลซึ่งเปรียบเหมือนตราประจำตน
คุณค่าแห่งชีวิตจะมากน้อยเพียงไร แท้จริงแล้ว เรา
วัดกันที่ดีชั่วในใจนั่นเอง

การทำควมดีมิใช่เรื่องยากสำหรับคนดี แต่
คงเป็นเรื่องยากเย็นแสนเข็ญสำหรับคนชั่ว แต่ขึ้นชื่อ
ว่าได้เกิดเป็นมนุษย์ จะมีใครหรือที่ปรารถนาจะถูก
เรียกว่าคนชั่ว ทุกชีวิตจึงมุ่งแสวงหาความดี แต่ความดี
ในความคิดของแต่ละคนอาจถูกผิดและมีมาตรฐาน
แตกต่างกันไปตามกำลังสติปัญญา เมื่อเป็นเช่นนั้น
เราจึงต้องฟังนักปราชญ์ให้ชัดเจนและเข้าใจถ่องแท้
ก่อนว่า ความดีที่แท้จริงเป็นเช่นไรและอานุภาพ
แห่งความดีนั้นหอมหวาน ควรประพฤติปฏิบัติสัก
เพียงไร

ท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ได้อรรถาธิบายถึง
ความดีและอานุภาพแห่งความดีไว้อย่างแจ่มแจ้ง
พิศดารหลายแง่มุม ชมรมกัลยาณธรรมจึงขออนุญาต

จัดพิมพ์หนังสืออันทรงคุณค่านี้เพื่อแจกเป็นธรรมทาน เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ทุกคนควรตระหนัก และทำความเข้าใจให้ถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิดพลัง ศรัทธาและวิริยะบากบั่นไม่ย่อท้อในการทำ ความดี และเพียรเอาชนะความชั่วด้วยความดี ทั้งสามารถ วางใจให้เหมาะสมในการประกอบความดีอย่าง สม่่าเสมอ ด้วยดีที่แท้จริงจากใจ และในที่สุด^อาน[ุ]ภาพ แห่งความดีย่อมบันดาลผลคุ้มครองชีวิตตนให้สำเร็จ ประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและภายภาคหน้า

ขอน้อมบูชาอาจารย์คุณแต่ ท่านอาจารย์วศิน อินทสระ ปราชญ์แห่งแผ่นดินผู้อุทิศชีวิตเพื่อความ เป็นครู แสงประทีปที่ไม่เคยมอดดับภายใต้ร่มเงา แห่งพระพุทธศาสนา ด้วยความดีและ^อาน[ุ]ภาพแห่ง

ความดีที่ท่านอาจารย์ได้บำเพ็ญมาอย่างต่อเนื่อง
จงเป็นพลวปัจจัยส่งผลให้ท่านอาจารย์มีสุขภาพ
แข็งแรง มีพลังใจไม่ท้อถอยในความดิ่งามที่สูง
ยิ่งขึ้นไป และขอให้ท่านได้สมความปรารถนาใน
กุศลกิจที่มุ่งหมายทุกประการ ทำยนี้ชมรมกัลยาณ
ธรรมหวังว่าท่านผู้อ่านจะได้รับประโยชน์จาก
การบำเพ็ญความดี และได้รับความคุ้มครองจาก
อานุภาพแห่งความดีทั่วถึงกันทุกท่าน

ทพญ.อัจฉรา กลิ่นสุวรรณ
ประธานชมรมกัลยาณธรรม

คำอนุโมทนา

เรื่อง ความดีและอาณูภาพแห่งความดี นี้
เดิมทีเดียวเป็นแนวคำบรรยายในการประชุมสัมมนา
“พัฒนาตน” ครั้งที่ ๒/๒๕๒๖ ของคณะแพทย์
ศิริราช เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๖ ณ
สมาคมศิษย์เก่าแพทย์ศิริราช โรงพยาบาลศิริราช
มหาวิทยาลัยมหิดล ได้พิมพ์มาแล้วหลายครั้ง

บัดนี้ ชมรมกัลยาณธรรม โดยทันตแพทย์
หญิงอัจฉรา กลิ่นสุวรรณ ประธานชมรม ได้พิจารณา

เห็นคุณค่าของหนังสือเรื่องนี้ ปรารถนาจะพิมพ์
ออกเผยแพร่ให้แพร่หลาย ข้าพเจ้าอนุญาตด้วยความ
ยินดียิ่ง หวังว่าหนังสือนี้จะเป็นประโยชน์แก่ท่าน
ผู้อ่านตามสมควร

ขอกราบอาราธนาคุณพระศรีรัตนตรัยและ
คุณแห่งกัลยาณธรรมที่ชมรมฯ ได้กระทำมาดีแล้ว
จงรวมกันเป็นพลังปัจจัยคุ้มครองให้ชมรมและ
ท่านผู้อ่านปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัย ประสบ
ความสุขสวัสดิ์ตลอดกาลทุกเมื่อ

ด้วยความปรารถนาดีอย่างยิ่ง

ดิเรก อิศรางกูร

สารบัญ

๑๓

อะไรคือความดี
อะไรคือความชั่ว

๑๗

ปัญหาเรื่อง
การทำดีไม่ได้ดี

๕๗

อนุภาพ
ของความดี

๖๕

ความดีที่เป็นอัตนัย
และปรนัย
ต่างกันอย่างไร?

๒๗
กุศโลบาย
ในการทำดี

๓๗
วิธีสร้างความดี

๖๗
ความดี ความถูกต้อง บุญ
เหมือนกันหรือไม่?

๗/๓
ตัวอย่างอนุภาพของความดี
ตามหลักพุทธศาสนา

๗/๗
การทำความดี
ควรจะมีอธิษฐานหรือไม่?

อะไรคือความดี
อะไรคือความชั่ว

เรื่องความดีความชั่วจัดเป็นเรื่องยากเรื่องหนึ่งที่จะรู้และเข้าใจ เมื่อรู้และเข้าใจแล้วก็ยังยากที่จะปฏิบัติการเว้นความชั่วทำความดีให้สมบูรณ์ได้ ทั้งนี้เพราะมีองค์ประกอบหลายอย่างที่ทำให้ปฏิบัติไม่ได้สมความต้องการและปฏิบัติไม่ได้เสมอไป

ตามหลักพุทธศาสนา คือว่าการกระทำ คำพูด หรือความคิดที่เป็นไปเพื่อไม่เบียดเบียนตน และผู้อื่นให้เดือดร้อนและมีประโยชน์ถือว่าเป็น ความดี ที่ตรงกันข้ามเป็นความชั่ว ที่กล่าวมานี้ เป็นหลักกว้างๆ อาจมีข้อปลีกย่อยอื่นๆ อีก ที่จะต้องทำความเข้าใจพิเศษอีกมากมาย

ในองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นนั้น ถือเอา ประโยชน์เป็นจุดยืนที่สำคัญ คือเมื่อพิจารณา เล็งถึงประโยชน์แล้ว แม้ตนเองจะต้องเดือดร้อน บ้าง ผู้อื่นเดือดร้อนบ้าง ก็ถือว่าเป็นความดี เช่น พ่อแม่ต้องเดือดร้อนเหนื่อยยากในการทำงาน หาทรัพย์เพื่อให้ลูกได้ศึกษาเล่าเรียน ตัวลูกเอง ก็ต้องเดือดร้อน ทุกข์กายทุกข์ใจในการศึกษา

เล่าเรียน ต้องอดทนอดออม ต้องหักใจไม่ให้
หลงไหลเพลิดเพลินในการเที่ยวเล่น เอาเวลา
เหล่านั้นมาศึกษาเล่าเรียน แต่การกระทำดังกล่าวนี้
มีคุณประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคตจึงเป็น
ความดี

ในทางกลับกัน สิ่งที่ทำให้ตนเองและผู้อื่นมี
ความสุขความเพลิดเพลิน แต่ไม่มีประโยชน์ กลับ
จะเป็นโทษทั้งแก่ตนและผู้อื่น เช่น การแสวงหา
ความสุขจากอบายมุขต่างๆ ถือว่าเป็นความชั่ว

พิจารณาตามหลักที่สูงขึ้นไปอีกสักหน่อย
มาตรฐานแห่งความดีความชั่ว ท่านถือเอาความ
โลก โกรธ หลง และไม่โลก ไม่โกรธ ไม่หลง เป็น

หลักพิจารณา คือกรรมใดที่ทำเพราะโลภ โกรธ
หลง เป็นมูล จัดเป็นกรรมชั่ว ถ้าทำด้วยความ
ไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง เป็นมูล คือทำด้วยเหตุผล
บริสุทธิ์ จัดเป็นกรรมดี

โลภ โกรธ หลง เป็นอกุศลมูล รากเหง้า
ของอกุศล ความไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง เป็น
กุศลมูล รากเหง้าของกุศล ท่านว่าเมื่ออกุศลมูล
เกิดขึ้นแล้ว กุศลอย่างอื่นที่ยังไม่เกิดก็เกิดขึ้น ที่
เกิดแล้วก็เจริญยิ่งขึ้น ฝ่ายอกุศลมูลก็เช่นเดียวกัน

ปัญหาเรื่อง การทำดีไม่ได้ดี

เรื่องนี้เป็นปัญหาคำจใจของคนส่วนมากอยู่
หรืออย่างน้อยก็ลังเลสงสัยว่าทำดีได้ดีจริงหรือไม่?
จนถึงกับบางคนพูดว่า “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่ว
ได้ดีมีถมไป” ดังนั้นเป็นต้น ที่มีความรู้สึกเช่นนี้อาจ
เป็นด้วยเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปนี้

ทำความดีเพียงเล็กน้อย แต่ต้องการผลมาก

คือต้องการผลเกินเหตุที่ทำ จึงทำให้รู้สึก
ทำดีไม่ได้ดี หรือได้ดีน้อยไป ตามธรรมชาติคนที่มี
ความต้องการมาก สิ่งใดที่ได้มาแม้มากก็รู้สึกว่
น้อย ส่วนคนที่ต้องการน้อย แม้ได้ของน้อย ก็รู้สึก
ว่าได้มาก ความมากความน้อยจึงขึ้นอยู่กับความ
ต้องการและความจำเป็นของคนซึ่งมีอยู่ไม่เท่ากัน

ไม่รู้จักรอคอย ผลแห่งความดีที่ตัวทำ

อยากได้ผลเร็วๆ เมื่อความดีที่ทำให้ผลช้ำก็ไม่ทันใจ จึงทักท้วงเอาว่าทำดีไม่ได้ดี ตามที่กล่าวข้างต้นแล้วว่า การให้ผลของกรรมมีลักษณะซับซ้อนมาก และกรรมจะให้ผลเมื่อสุกงอมเต็มที่แล้วเท่านั้น กรรมที่ทำพร้อมกัน อาจให้ผลก่อนบ้าง หลังบ้าง เหมือนต้นไม้ต่างชนิดกันเราปลูกวันเดียวกัน เป็นต้นว่ามะม่วงกับมะละกอ มะละกอย่อมให้ผลก่อนแต่ไม่ยั่งยืน ส่วนมะม่วงให้ผลช้ำแต่ยั่งยืน เพราะฉะนั้นผู้ทำความดีจึงควรหัดเป็นคนใจเย็น รู้จักรอคอย ส่วนความช้ำก็เหมือนกัน ย่อมรอเวลาพักตัว ไม่ใช่ทำชั่วเดี๋ยวนั้น ผลชั่ว

ก็พรุ่งพรูเดียนั้นเลย ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วใครเล่า
จะกล้าทำชั่ว

ทำความดีไม่พอดี

หมายถึงทำขาดไปบ้างทำเกินไปบ้าง คือขาด
ความพอดีในการทำดี เมื่อขาด ความดีก็ไม่สมบูรณ์
เมื่อเกิน ก็ล้นไปเสียประโยชน์ ไม่ว่าจะการทำดีหรือ
ทำอะไรทั้งสิ้นจะต้องพอดีจึงจะดีแท้ ตัวอย่างเช่น
เสื้อผ้าต้องพอดีกับผู้สวมใส่ อาหารก็ต้องพอดีของ
แต่ละมือ และได้สารอาหารต่างๆ ตามที่ร่างกาย
ต้องการแต่พอดี ไม่มีสารใดเกิน สารใดขาด จึงจะ
ทำให้ร่างกายแข็งแรงเจริญเติบโตและต้านทาน
โรคได้ดี การก่อสร้างที่เราต้องพึงสถาปนิกและ

วิศวกรก็เพื่อให้เกิดความพอดีนั่นเอง ตัวอย่างเช่น เสาก็พอดีกับน้ำหนักบ้าน ถ้าบ้านใหญ่ เสาเล็ก ก็ทานน้ำหนักไม่ไหว บ้านอาจพังลงมา ที่คิดว่าจะประหยัดก็กลายเป็นสูญเสียทรัพย์สินเป็นอันมาก แต่ถ้าทำเสาใหญ่เกินไปไม่สมดุลกับการที่จะต้องรับน้ำหนัก ก็เป็นการสูญเสียเปล่าโดยไม่จำเป็น เหมือนคนตัวนิดเดียวขาใหญ่โตมโหฬาร จะกลายเป็นน่าเกลียด เป็นที่เยาะเย้ยของคนทั้งปวง เพราะฉะนั้นจึงต้องทำความดีแต่พอดีกับบุคคลนั้นๆ กรณีนั้นๆ ไม่ให้มากเกินไปหรือน้อยเกินไป ไม่น้อยจนไม่พอและไม่มากจนล้นเหมือนน้ำล้นตุ่ม ส่วนล้นนั้นเป็นส่วนเกิน

ความตั้งใจหรืออุปาทาน มีอยู่ในใจว่า ทำคุณกับใครไม่ขึ้น

ข้อนี้คนทั่วไปเป็นกันมาก ถ้าไปหาหมอดู และหมอดูทายว่า ชะตาของคุณทำคุณกับใคร ไม่ขึ้นล่ะก็ชอบใจนักเชียว นั่นเป็นเพราะไปตรงกับความตั้งใจที่มีอยู่แล้ว การทำความดีกับคนนั้น ค่อนข้างยากสักหน่อย ไม่เหมือนทำความดีกับพวกสัตว์เป็นต้นว่าสุนัข ทั้งนี้เพราะคนต้องการความภูมิใจ แม้เราจะทำความดีให้เขา ก็อย่าไปลดความสำคัญและความภูมิใจของเขา ถ้าเราไปลดความสำคัญและความภูมิใจของเขาแล้ว แทนการรู้สึกบุญคุณ เขาจะรู้สึกเคียดแค้นชิงชังเสียด้วยซ้ำ

ไป เพราะฉะนั้นการทำความดีกับคนจึงต้องทำ
ด้วยความระมัดระวัง มิฉะนั้นการทำคุณจะกลายเป็นโทษไป ให้เลิกฝังใจว่าทำคุณกับใครไม่ขึ้น

เสีย แล้วทำความดีด้วยความเสียสละด้วยน้ำใจ
อันดีงาม ท่านจะต้องได้รับผลดีและอาจได้มากกว่า
ที่ท่านหวังเสียอีก

ขาดกุศโลบายในการทำดี

คำว่ากุศโลบาย ไม่ใช่เล่นๆ กระทบกระทั่งหรือ
เล่นๆ เหลี่ยมมกลโกงอะไร แต่หมายถึงความฉลาด
รอบคอบ หยั่งรู้ถึงเหตุการณ์ บุคคล กาลเวลา
(หรือโอกาส) ในการที่จะทำความดี กุศโลบายใน
การทำความดีก็คือ ทำดีให้ถูกกาล ให้ถูกบุคคล
ถูกเรื่องราว

กุศโลบาย ในการทำดี

ทำดีถูกกาล

คือเมื่อเห็นเป็นเวลาอันเหมาะสมแล้วจึง
ทำ ไม่ใช่ต้องดูฤกษ์ยามแล้วจึงทำ แต่หมายถึง
ทำให้ทันเวลา เหมาะแก่เวลา เช่น จะช่วยเหลือ
คนต้องช่วยให้ทันเวลาที่เขาต้องการความช่วยเหลือ ตรงกับเวลาที่เขากำลังขาดแคลน เหมือน

ให้น้ำแก่คนที่กำลังกระหาย ให้ข้าวแก่คนที่กำลังหิว แม้จะตักเตือนคนให้เว้นความชั่วก็ต้องดูเวลาอันเหมาะสม ไม่ให้เขาต้องอับอาย เพราะคำเตือนของเรา หรือเตือนเขาเมื่อสายเสียแล้ว เขาได้ทำผิดพลาดไปมากแล้ว บางอย่างเราควรเตือนเขาล่วงหน้าเพื่อเขาจะได้ไม่ถลาลึกลงไปในความผิดพลาด การทำดีผิดเวลามักจะให้โทษเหมือนคนเอาเสื้อหนาวมาใส่หน้าร้อน จะร้อนยิ่งขึ้น จะโทษเสียไม่ได้ ต้องโทษความโง่เขลาของเราเอง การช่วยเหลือคนนั้นสิ่งสำคัญที่สุดอย่างหนึ่งก็คือ ต้องช่วยให้ทันท่วงทีอย่าให้พลาดได้ มิฉะนั้นจะเสียประโยชน์ เหมือนช่วยคนตกน้ำจะต้องช่วยทันที ก่อนจะจมน้ำตาย มัวลังเลล่าช้าอยู่ เขาจมน้ำตายไปแล้วจะช่วยอะไรกันอีก

นักปราชญ์จีนเช่นจั้งจื้อ ได้เคยตกยากแล้ว กล่าวคำเปรียบเทียบกับที่น่าคิดเอาไว้ มีเรื่องโดยย่อว่า คราวหนึ่งจั้งจื้อตกทุกข์ได้ยากบากหน้าไปขอยืมข้าวสารจากเจ้าเมืองคนหนึ่งซึ่งเคยเป็นเพื่อนกัน ท่านเจ้าเมืองพูดว่า “ให้ขอยืมแต่ต้องรอให้เขาเก็บส่วยหรือภาษีจากราษฎรเสียก่อนแล้วจะให้ขอยืมสัก ๓๐๐ เหยียด เพื่อไปซื้อข้าวสาร” จั้งจื้อได้ฟังดังนั้นจึงเล่าเรื่องเปรียบเปรยว่า “เมื่อวานนี้ขณะฉันเดินทางมาหาท่านที่นี่ ได้ยินเสียงเรียกตะโกนอยู่เบื้องหลังจึงหันไปดูเห็นปลาตัวหนึ่งดินอยู่ในรอยล้อเกวียนบนดินซึ่งมีน้ำแฉะๆ ชั่งอยู่นิดหน่อย ฉันถามมันว่ามานอนดินอยู่ที่นี้เพื่ออะไร?” ปลาตอบว่ามาจากทะเลตั้งโฮ มาติดอยู่ที่นี้ ท่านโปรดเมตตาช่วยเหลือ

ฉันสักครั้งหนึ่ง ด้วยการเอาน้ำสักเล็กน้อยมาเทลงบนรอยเกวียนนี้ ฉันฟังปลาพูดดังนั้นจึงตอบว่า “ข้ากำลังเดินทางไปทางใต้มุ่งไปแสดงธรรมของข้า ให้เจ้านครโง้วเจ้านครฮวดฟัง ข้าจะไประบายน้ำในลำแม่น้ำไซก้งมาให้เจ้าจะดีหรือไม่เล่า?” ปลาได้ฟังดังนั้นก็น้อยใจเสียใจ พลังตอบว่า “ที่ฉันรับทุกข์ทรมานอยู่นี้เพราะขาดน้ำ หากได้นำเพิ่มอีกเพียงเล็กน้อย ก็จะพอยังชีพไปได้ ไม่จำเป็นต้องไประบายน้ำในแม่น้ำมาช่วย ถ้าท่านจะทำอย่างนั้น ก็จงรีบไปซื้อฉันตามร้านขายปลาแห่งในตลาดเถิด”

ทำดีถูกบุคคล

ทำดีถูกบุคคลนั้นทำอย่างไร? คือการที่เราทำความดีแก่บุคคลที่ควรได้รับความดี เช่นการช่วยเหลือเขาก็ควรช่วยเหลือคนที่ควรช่วย และกำหนดขอบเขตว่าควรช่วยเหลือเพียงใด ถ้าเราช่วยเหลือคนที่ไม่ควรช่วยและช่วยไม่ถูกวิธีก็จะมีโทษติดตามมา เช่นในนิทานเรื่องชาวนาغبังงูเห่าเป็นตัวอย่าง การช่วยคนที่ควรช่วยนั้นเป็นกุศลมากเพราะเป็นการบำบัดทุกข์ของเขาจริงๆ การบำบัดทุกข์มีความสำคัญกว่าการบำรุงสุข ต่อเมื่อบำบัดทุกข์ได้ดีแล้วจึงค่อยบำรุงสุข แต่ถ้าบำบัดทุกข์ยังไม่ได้ มัวพะวงแต่เรื่องบำรุงสุข ความสุขที่ได้นั้นก็มีความสุขปลอมและเป็นความสุข

อยู่ในกองทุกข์นั้นเอง เหมือนเอาดอกไม้หอมไปปักไว้บนสิ่งปฏิกูล เป็นต้นว่าบนกองอุจจาระจะเป็นอย่างไรจงตรองดูเถิด คนบางพวกคิดแต่จะบำรุงสุขสนุกสนานทั้งแก่ตนเองและญาติมิตร ในขณะที่การบำบัดทุกข์ที่จำเป็นก็ยังไม่ทำไม่ได้ สังคมของเราทำความดี แบบเอาเนื้อหมูไปใส่เนื้อข้างกันเสียเป็นส่วนมาก หมูเนื้อน้อยอยู่แล้ว การขูดรีดเอาจากคนยากคนจนหรือคนที่มีรายได้น้อย ไปบำรุงบำเรอความสุขของคนมั่งมีอยู่แล้ว เป็นการทำความดีแบบเอาเนื้อหมูไปใส่เนื้อข้างหรือขอดน้ำในหลุมเท่าโคไปใส่แม่น้ำทำนองเดียวกัน นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงคุณธรรมของคนที่เราจะช่วยเหลืออีกด้วย คนมีคุณธรรมน้อยช่วยไปก็ได้ผลน้อย (นี่พูดถึงทำความดีด้วยการ

หวังผล) เหมือนหว่านข้าวลงในนาที่ไม่ดี คนที่
คุณธรรมสูงมาก ความดีที่ทำให้ผลมากเหมือน
หว่านพืชลงในที่ดินดี นี่เป็นเหตุผลประการหนึ่ง
ที่คนชอบทำบุญทำทานกับผู้ที่มีศีลธรรม อีก
ประการหนึ่งความกตัญญูกตเวทินั้นเป็นภูมิธรรม
ของคนดี คนที่มีภูมิธรรมอันนี้ไม่มากนัก ถ้าเรา
ทำความดีไปถูกคนที่มีความกตัญญูกตเวทิตี ผลดี
ก็เพิ่มพูนเป็นทวีคูณ ตริคูณ หรือได้รับผลดี
ตอบแทนเป็นร้อยเท่าพันเท่า แต่ถ้าเราทำความดี
ไปถูกคนที่อกตัญญูกตเวทิตีเข้า ก็เหมือนว่าหว่าน
พืชลงบนหิน เหนื่อยแรงเปล่า อาจจะถูกกลบกลาย
ไปเป็นโทษภายหลังได้ด้วย เพราะคนอกตัญญู
กตเวทิตินั้นชอบประทุษร้ายคนที่มิบุญคุณต่อตน
มิฉะนั้นเขาจะเรียกคนอกตัญญูหรือ

ทำดีเหมาะกับเหตุการณ์

ทำดีให้เหมาะกับเหตุการณ์นั้นทำอย่างไร? ในที่นี้หมายถึงการทำถูกเรื่องราว ไม่ดิ่งตัน ถือเอาแต่ความเห็นของตน หรือความพอใจไม่พอใจของตนเป็นสำคัญ แต่ยึดหยุ่นผ่อนผันตามเหตุการณ์ที่เรียกรวมๆ ว่า *การณวสีกตา* ความเป็นผู้ทำกิจเหมาะแก่เหตุการณ์ ทำพอสมควรแก่ฐานะความรู้ความสามารถของตน อนึ่งเหตุการณ์ของโลกย่อมเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ การดิ่งตันแข็งขึ้นอยู่คนเดียวย่อมไม่ได้ประโยชน์ นอกจากคนทั้งหลายจะไม่เห็นดีแล้ว ตัวเองก็ต้องค่อยแข็งขึ้นแย้งกับคนในสังคมอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทเป็นศัตรูต่อกัน ความรู้ความสามารถ

ศิลปวิทยาที่จะอำนวยผลมาก ก็ต้องเป็นความรู้ ความสามารถอันเป็นที่นิยมของสังคม เพราะ ฉะนั้นความรู้ความสามารถที่ทันสมัยจึงเป็น อุปกรณ์ต่อชีวิตมาก จะเห็นคุณของศิลปวิทยา การก็ต่อเมื่อสังคมต้องการ และนำไปใช้ประโยชน์ นั้นเอง ความรู้ความสามารถจะเป็นหมันถ้าไม่ได้ ใช้ เหมือนอาหารที่ไม่ย่อยมีแต่ให้ความอึดอัด หนามีประโยชน์อันใดไม่ ความรู้อย่างหนึ่งอาจมี ประโยชน์มากในสมัยหนึ่ง แต่ต่อมากความนิยม ของคนทั้งหลายเสื่อมไป ใครยังดึงดันถือความรู้ อย่างนั้นเป็นที่พึ่งอยู่ก็อาจจะต้องเดือดร้อน จะพริ้ง รำพันว่าฉันมีความรู้ความสามารถดี แต่ทำไมจึง ไม่ได้ดี ดั่งนั้นหาควรไม่ เพราะไม่เหมาะกับเหตุ การณ์และความนิยม การทำความดีที่ถูกต้อง

ตามระเบียบกฎเกณฑ์อันดีงาม ก็จัดอยู่ในข้อนี้
เหมือนกัน

รวมความว่า การทำความดีนั้นจะต้องมี
กุศโลบาย มีความฉลาดรอบคอบพอสมควรจึง
จะได้รับผลดีเต็มที่ จะได้ไม่ต้องคิดต่อไปอีกว่า
ทำดีแล้วไม่ได้ดี คนที่ทำความดีนั้นจะได้รับผลดี
เสมอ และได้รับเท่าที่ต้องการหรือมากกว่าที่
ต้องการ เหมือนเพาะมะม่วงไว้เมล็ดหนึ่ง พองอก
เป็นต้น ถึงคราวมีลูก มันจะให้ลูกเป็นร้อยเป็นพัน
และมีลูกให้นานถึง ๖๐-๗๐ ปีจนกว่าจะแก่ตาย
ไป

วิธีสร้าง ความดี^๑

วิธีสร้างความเป็นเรื่องยิ่งใหญ่ในชีวิตของมนุษย์ผู้ใดก็ตามที่รู้จักความดีความชั่วแล้วว่าเป็นอะไร แต่ถ้าไม่รู้จักวิธีสร้างความดีนี้ความชั่วแล้ว ก็จะสร้างความสำเร็จ เหมือนคนที่รู้ว่าตึกนั้นคืออะไร ประกอบด้วยอะไรบ้าง แต่ถ้าไม่รู้จักวิธีสร้างตึกให้สำเร็จได้ สร้างแล้วพังๆ ในที่สุดก็อ่อนใจเลิกสร้างไปเอง

^๑ โปรดดูเรื่องวิธีละความชั่วและวิธีสร้างคุณความดี ในหนังสือเรื่อง *ปัญญาวิธานะ* ของผู้เขียนประกอบด้วย

คนที่คิดจะสร้างความดีก็เช่นกัน ถ้าไม่รู้จัก
วิธีสร้าง สร้างแล้วล้มๆ ในที่สุดก็เลิกประกอบ
คุณงามความดี เห็นว่าไม่มีผลอะไร เมื่อเลิกสร้าง
คุณงามความดีเสียแล้ว ก็หันมาสร้างความชั่วแทน
นำชีวิตไปสู่ความตกต่ำลุ่มจมในที่สุด

วิธีสร้างความดีนั้นมีหลักที่ควรยึดถืออยู่
๒ ประการด้วยกันคือ

ศึกษาให้รู้แจ้งว่า ความดีที่แท้จริงคืออะไร

คนส่วนมากรู้จักความดีปลอมมากกว่าความดีแท้ ลักษณะของความดีแท่นั้นมีหลายอย่าง เช่น

๑.๑ ทำดีเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น

คือเพื่อประโยชน์ของคนที่เราทำดีด้วยจริงๆ ไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของเรา ถ้าเราจะได้ประโยชน์บ้างก็เป็นเพียงผลพลอยได้หรือเป็นประโยชน์รอง ถ้ามีจุดมุ่งหมายเพื่อประโยชน์ของตน แม้ผู้อื่นจะพลอยได้รับด้วยก็ยังไม่เป็นความดีแท้

๑.๒ ทำดีด้วยความบริสุทธิ์ใจ
หรือไม่บริสุทธิ์ใจ

ถ้าบริสุทธิ์ใจก็เป็นความดีแท้ ถ้ามีเจตนา
อันไม่บริสุทธิ์แฝงเร้นอยู่ด้วยก็เป็นความดีเทียม

๑.๓ ทำดีมีผู้รู้เห็นมากหรือมีผู้รู้เห็นน้อย

คนส่วนมากชอบทำความดีให้มีผู้รู้เห็น
ยิ่งรู้เห็นมากประกาศโฆษณามากยิ่งขึ้นยิ่งรู้สึกว่าได้ แต่
นักปราชญ์ที่แท้จริงกลับมองว่า การทำความดีแบบ
ปิดทองหลังพระเป็นความดีที่แท้จริง โบราณท่านว่า
ความดีที่มนุษย์ไม่เห็นนั้นเทวดาท่านเห็น และ
ฟ้าดินก็ประทานผลดีให้ ที่สำคัญก็คือตนของตน
นั้นแหละรู้เห็นยิ่งกว่าผู้ใด ความเศร้าหมองและ
ความผ่องแผ้วแห่งจิตอันเป็นบ่อเกิดอันแท้จริง

แห่งทุกข์และสุขนั้น ใครเล่าจะมองเห็นได้ดียิ่งกว่า
ตัวเราเอง

๑.๔ ความดีนั้นทำถูกหรือทำผิด

คนตั้งใจจะทำความดีแต่ทำผิดก็มี ถ้าทำ
ความดีผิดๆ ก็ไม่เป็นผลดีแก่ตนและผู้อื่น ตัวอย่าง
เช่น ถ้าเศรษฐีคนหนึ่งมีเงินเป็นกระสอบ เข้าชั้น
ก็ตั้งโต๊ะหน้าบ้านบริจาคเงินแก่ผู้ต้องการ เพราะ
เห็นว่าการบริจาคเป็นเรื่องดี คนทั้งหลายในเมือง

นั่นก็จะพากันเกียจคร้านไม่ทำงานและใช้จ่ายเงิน
สุรุ่ยสุร่ายสามะเลเทเมา เมื่อหมดเงินแล้วก็มา
ขอใหม่ การทำอย่างนี้ไม่เป็นประโยชน์ทั้งแก่ผู้ให้
และผู้รับ การทำความดีอย่างนี้เป็นการทำผิด
อีกตัวอย่างหนึ่ง สมมติว่าผู้คumnักโทษเกิดเมตตา
กรุณาในพวกนักโทษขึ้นมา เห็นว่าการติดคุก
ของพวกเขาลำบากนัก จึงปล่อยนักโทษออกจาก
คุกทั้งหมด เห็นเป็นการให้อภัยเป็นคุณธรรม
อันนี้ก็เป็นการทำความดีที่ผิด ฯลฯ การทำความดี
ที่ผิดนั้นไม่เป็นความดีแท้ แต่เป็นความดีปลอม
หรือเทียม ส่วนการทำความดีที่ถูกต้องนั้น จะต้อง
เป็นประโยชน์เกื้อกูลทั้งแก่ตนและผู้อื่น และสังคม
เอาเป็นเยี่ยงอย่างได้ ถ้าผู้อื่นทำอย่างนั้นบ้าง ก็
เป็นประโยชน์แก่ผู้ทำตาม

๑.๔

ทำความดีอย่างยุติธรรม หรือไม่ยุติธรรม

บางคนตั้งหน้าแต่จะทำความดี เช่นการให้อภัย เมตตา กรุณา โดยมีได้นึกถึงความยุติธรรมหรือผลเสียอันจะเกิดขึ้นอย่างร้ายแรงภายหลังแก่ผู้ได้รับอภัยและเมตตากรุณานั้น ตัวอย่างเช่น ข้าราชการฝ่ายปกครองไม่ลงโทษคนผิด หรือครูไม่ลงโทษนักเรียนที่ทำผิด พ่อแม่ทำตนเป็นคนใจดีไม่หาวิธีลงโทษลูกที่เกเร เกียจคร้านเสียแต่ต้นๆ ปลอ่ยไว้จนผู้ทำผิดนั้นเคยชินกับความผิดพลาดบกพร่อง และทำมากขึ้นจนประสบความเสียหายใหญ่หลวงในบั้นปลายอย่างนี้เรียกว่าทำดีโดยไม่คำนึงถึงความยุติธรรม ลงท้ายก็เป็นโทษแก่คนที่ทำดีด้วยนั่นเอง ไม่เป็น

ความดีแท้ ถือเป็นความบกพร่องเสียด้วยซ้ำไป เพราะฉะนั้นการทำความดีจะต้องประกอบด้วย ความยุติธรรม ต้องลงโทษคนที่ควรได้รับโทษ ให้รางวัลคนที่ควรได้รับรางวัล

๑.๖ ความดีนั้นทำอย่างครึ่งๆ กลางๆ หรือทำอย่างสมบูรณ์

ข้อนี้หมายความว่า การทำความดีที่จะให้ได้ผลดีจริงเต็มเม็ดเต็มหน่วยและเป็นความดีที่แท้จริงนั้น จะต้องทำอย่างสม่ำเสมอ ไม่ทำๆ หยุดๆ หรือครึ่งๆ กลางๆ การสั่งสมความดีนั้นเหมือนหยาดน้ำหยดลงในภาชนะ ถ้าสั่งสมทุกวัน ก็จะเปี่ยมไปด้วยความดี ถ้าทำๆ หยุดๆ บุกๆ หรือความดีนั้นก็จะพร่องอยู่เสมอ ไม่เต็มบริบูรณ์

๑.๓) ความดีนั้นใหญ่หรือเล็ก

ข้อนี้ถือเอากุศลเจตนาและประโยชน์ที่ผู้อื่นจะพึงได้รับเป็นเกณฑ์ ถ้าจิตประกอบด้วยกุศลเจตนามาก ถือว่าเป็นความดีอันแท้จริงยิ่งใหญ่ หรือหากว่าสิ่งที่ทำนั้นแม้เป็นเรื่องเล็กน้อยในความรู้สึกของผู้กระทำ แต่เป็นประโยชน์แก่คนหมู่มาก ก็ถือว่าเป็นความดีอันแท้จริงยิ่งใหญ่เช่นกัน ตัวอย่างการช่วยเหลือราษฎรผู้ทุกข์ยากให้มีที่ทำกินหรือการลดภาษีอากรแก่ผู้มีรายได้น้อย การสั่งให้เอาใจใส่ทุกข์สุขของผู้เจ็บป่วย ไม่ให้ทอดทิ้งพวกเขา การสั่งสอนคนให้รู้จักความดี ความชั่ว ให้กลับตัวจากทางชั่วมาดำเนินอยู่ในทางดี มีศีล มีธรรม มีความเข้าใจในชีวิตอย่างถูกต้อง เหล่านี้ล้วนเป็นความดีที่ยิ่งใหญ่ทั้งสิ้น

๑.๘

ความดีนั้นทำยากหรือทำง่าย

ความดีที่ทำยากเป็นความดีที่แท้จริง ในหนังสือ *โอวาทสีของท่านเหลียวผาน*^๒ ได้กล่าวอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างเกี่ยวกับเรื่องความดีที่ทำยากนี้ไว้ว่า “สมัยก่อนท่านผู้คงแก่เรียนมากมักจะพูดว่า ถ้าจะเอาชนะใจตนเองให้ได้ ต้องเริ่มจากจุดที่ข่มใจได้ยากที่สุดเสียก่อน ถ้าสามารถเอาชนะได้ จุดอื่นๆก็ไม่สำคัญเสียแล้ว ย่อมจักเอาชนะได้โดยง่าย” ลูกศิษย์ของท่านขงจื้อชื่อผานฉือได้ถามท่านอาจารย์ว่า เมตตากรุณานั้นเป็นอย่างไร ท่านขงจื้อตอบว่าการทำสิ่งที่ยากที่สุดให้ได้เสียก่อน จึงจะชนะใจตนเองได้ เมื่อเอาชนะ

^๒ ท่านเหลียวผานเป็นชาวจีนสมัย ๕๐๐ ปีเศษมาแล้ว เกิดราว พ.ศ. ๒๐๙๒ เขียนหนังสือนี้ไว้เมื่ออายุ ๘๘ ปี

ใจตนเองได้แล้ว ความเห็นแก่ตัวก็หมดไปจึงบังเกิดเมตตาธรรม พ่อจะยกตัวอย่างให้ฟังลูกจะได้เข้าใจง่ายเข้า ที่มณฑลเจียงซีมีท่านผู้เฒ่าแซ่ซู่ ท่านยังชีพด้วยการสอนหนังสือตามบ้าน อยู่มาวันหนึ่งมีชายคนหนึ่งเป็นหนี้เพราะความยากจนเมื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ เจ้าหนี้ก็ยึดภรรยาของชายผู้นี้ไปเป็นคนใช้ ท่านผู้เฒ่าซู่เกิดความ

สงสารสามีภรรยาคู่นี้ยิ่งนัก จึงยอมเสียสละเงิน
ที่เก็บออมไว้จากการสอนหนังสือเป็นเวลาสองปี
นำมาใช้หนี้แทน ชายผู้นั้นทำให้สามีภรรยาคู่นี้
ไม่ต้องแยกจากกัน อีกตัวอย่างหนึ่ง มีชายคนหนึ่ง
ยากจนยิ่งนัก จึงนำบุตรชายและภรรยาไปจำนำไว้
ได้เงินมาพอประทังชีวิต เมื่อถึงกำหนดไม่มีเงิน
จะไปไถ่คืน ภรรยาเดือดร้อนคิดจะฆ่าตัวตาย
บังเอิญท่านผู้เฒ่าจางรู้เรื่องเข้า ทั้งมีความสงสาร
ยิ่งนัก จึงนำเงินที่ได้สะสมมาแล้วถึงสิบปีมาใช้หนี้
แทนให้ พ่อแม่ลูกจึงมีโอกาสกลับมาอยู่ร่วมกัน
อีกครั้งหนึ่ง “ท่านผู้เฒ่าชูและท่านผู้เฒ่าจาง
ล้วนแต่ได้ทำสิ่งที่ทำได้ยากยิ่ง เงินที่ท่านสะสมไว้
คนละสองปีและสิบปีนั้น ท่านก็หวังว่าเมื่อท่าน
ทำมาหากินไม่ได้แล้ว ก็จะได้ฟังเงินจำนวนนี้

ประทังชีวิตต่อไป เป็นเงินที่ต้องใช้เวลาอันยาวนาน
สะสมไว้วันละเล็กละน้อย แต่ท่านทั้งสองก็
สามารถตัดใจช่วยเหลือคนที่ไม่รู้จักกันเลยแม้แต่
นิดเดียวได้ในพริบตาเดียว นี่คือการทำความดีที่
ยากยิ่งจริงๆ”^๓

หัวข้อสำคัญสำหรับพิจารณาความดีที่แท้จริง
ว่าเป็นอย่างไร รวม ๘ ข้อ ตั้งแต่ ๑.๑-๑.๘ นี้ได้
นำเฉพาะหัวข้อจากหนังสือโอวาทสี่ของท่านเหลียว
ผานในโอวาทข้อที่ ๓ มา ส่วนคำอธิบายประกอบ
หัวข้อนั้นเป็นของผู้เขียนเอง ความจริงท่านเหลียว
ผานได้อธิบายประกอบไว้ดีมาก ขอให้ท่านผู้อ่าน

^๓ โอวาทสี่ของท่านเหลียวผานหน้า ๓๐-๓๑ แปลโดย
คุณเจือจันทร์ อัครพรณ พ.ศ. ๒๕๒๔ (ไม่บอกสถานที่พิมพ์)

ลองหาหนังสือเล่มนี้มาอ่านดู จะได้ประโยชน์
มิใช่น้อยทีเดียว

ในหนังสือเล่มเดียวกันนี้หน้า ๓๑ ได้กล่าว
ข้อความที่น่าสนใจเกี่ยวกับการทำความดีไว้ดีกว่า

การทำความดีต่อผู้อื่นนั้น ก็จะต้องแล้วแต่
โอกาส จังหวะ เวลาก็มีความสำคัญเช่นกัน การ
ช่วยเหลือผู้อื่นนั้นมีวิธีการมากมาย ประมวลแล้ว
ก็สามารถแยกออกได้ ๑๐ วิธีด้วยกันคือ

- ช่วยเหลือผู้อื่นทำความดี
- รักและเคารพทุกคนอย่างเสมอหน้า
- สนับสนุนผู้อื่นให้เป็นผู้มีความดีพร้อม
- ชี้ทางให้ผู้อื่นทำความดี

- ช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในความคับขัน
- กระทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ
- อย่าทำตนเป็นปู่โสมเฝ้าทรัพย์
- ต้องหมั่นบริจาค
- ดำรงไว้ซึ่งความเป็นธรรม
- เคารพผู้อาวุโสกว่า
- รักชีวิตผู้อื่นดุจชีวิตของตน

ทั้ง ๑๐ หัวข้อนี้ ท่านอธิบายขยายความไว้

อย่างน่าสนใจมาก

นี่คือรายละเอียดของวิธีสร้างความดี ประการแรก ที่ว่าต้องศึกษาให้รู้แจ้งว่า ความดีที่แท้จริงคืออะไร

๒

ปูพื้นฐานแก่จิตใจของตน
ในการที่จะสร้าง
คือการน้อมจิตให้รักความดีอยู่เสมอ

การสร้างความเป็นกิจอันยิ่งใหญ่ของมนุษย์เป็นสิ่งที่จะต้องทำตลอดชีวิต หรือถ้าจะกล่าวให้หนักแน่นเข้าไปอีก ก็กล่าวได้ว่าตลอดเวลาที่ท่องเที่ยวอยู่ในสังสารวัฏ ความดีเป็นสิ่งที่เล็กทำไม่ได้ คนเราจะทำอะไรหรือไม่ก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งซึ่งจะต้องทำ ไม่ทำไม่ได้ สิ่งนั้นคือ “ความดี” แต่คนที่ทำความดีได้มั่นคงยั่งยืนนั้น ต้องมีพื้นฐานทางจิตใจดี มีพื้นฐานอันมั่นคง เหมือนการสร้างตึก หรืออาคารใหญ่ อาคารถาวรจะต้องลงราก

ตอกเข็มอย่างหนาแน่นมั่นคง อุปสรรคของการ
ทำความดีนั้นมีมาก จึงทำให้คนจำนวนไม่น้อย
ท้อถอยในการทำความดี เห็นว่าการไม่ต้องทำอะไร
แล้วอยู่ไปวันหนึ่งๆ สุขสบายกว่า จะทำให้เหนื่อย
ยากลำบากทำไมกัน เพราะฉะนั้นเพื่อให้มีพื้นฐาน

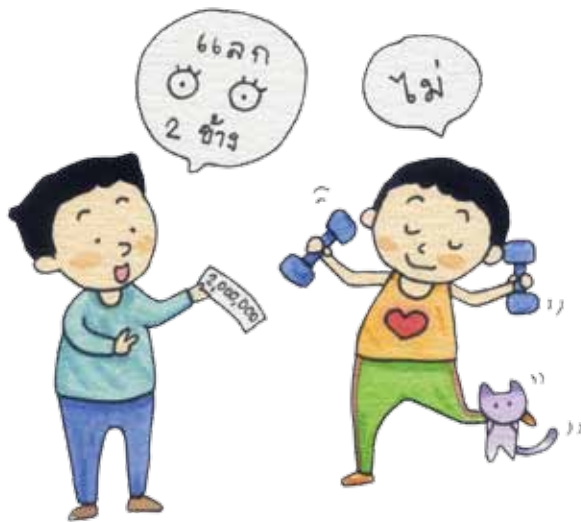
ทางจิตใจที่ดีมั่นคง จึงควรน้อมจิตให้รักความดี
อยู่เสมอ เหมือนคนหนุ่มสาวที่รักสวยรักงาม รัก
ความสะอาด การรักความดีก็เพื่อความดีนั่นเอง
แม้เราจะทำความดีเพื่อความดี แต่เมื่อได้สั่งสม
ความดีบริบูรณ์ดีแล้ว ความดีนั่นเองจะย้อนกลับ

มาคุ้มครองให้อยู่เย็นเป็นสุข เหมือนคนปลูก
ต้นไม้ไว้ด้วยความรักต้นไม้ เมื่อมันเจริญเติบโต
เต็มที่แล้ว ย่อมให้ร่มเงา ดอกผล ความชุ่มเย็น
เป็นสุขแก่เจ้าของผู้ปลูกนั่นเอง สมตามคำที่
พระพุทธองค์ตรัสว่า

“ธรรมย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม
ธรรมที่บุคคลประพฤติดีแล้ว
ย่อมนำความสุขมาให้”

อานุภาพ ของความดี

มนุษย์เรามีชีวิตอยู่ด้วยอานุภาพของสิ่ง
๒ สิ่งรักษา คือ บุญรักษา และ บาปรักษา บุญคือ
คุณความดี บาปคือความชั่ว มีตัวอย่างมากมาย
ที่แสดงถึงความจริงอันนี้ เช่น คนมีชีวิตอยู่อย่าง
สุขสบายก็เพราะบุญรักษา มีชีวิตอยู่อย่างทุกข์
ทรมานก็เพราะบาปรักษา

บุญบาปที่เคยทำมาในชาติก่อนเป็นต้นทุน
ชีวิตของแต่ละคน มาในชาตินี้จึงมีสภาพไม่เหมือน
กัน กินบุญเก่าบ้าง สร้างบุญใหม่บ้าง ทำดีเพื่อ
ใช้หนี้กรรมเก่าบ้าง สร้างเวรกรรมขึ้นใหม่บ้าง
ซับซ้อนยุ่งเหยิง ดั่งชีวิตของมนุษย์ทั้งหลายที่
เห็นๆ กันอยู่ทุกวันนี้

ความมื่อวัยระว่างกายสมบูรณ์ก็เป็นลาภ
อย่างหนึ่งของชีวิต ร่างกายที่ไม่มีโรคเบียดเบียน
ยิ่งเป็นลาภอันประเสริฐขึ้นไปอีก สมดังพระ-
พุทธภาษิตที่ว่า “ความไม่มีโรค เป็นลาภอย่างยิ่ง”
ถ้าเราน้อยใจว่าเราเกิดมาจน ไม่มีเงินล้าน ๑๐ ล้าน
๑๐๐ ล้าน เราจะยอมขายดวงตาทั้ง ๒ ข้างของเรา
ด้วยเงิน ๒ ล้านไหม? แขน ๒ ข้างอีก ๒ ล้าน

ขา ๒ ข้างอีก ๒ ล้าน รวม ๖ ล้าน ถ้าเราไม่ยอมแสดงว่าอวัยวะเพียง ๓ อย่างของเรา มีราคา มีค่าเกิน ๖ ล้านแล้ว เรารวยแล้ว ให้เป็นเศรษฐี มีเงินร้อยล้านแต่ตาบอดหูหนวกจะเอาหรือไม่ ความเป็นผู้มีอวัยวะสมบูรณ์ มีโรคน้อย ก็เป็นผลบุญหรือคุณงามความดี ท่านที่เป็นแพทย์ คลุกคลีอยู่กับคนป่วยในโรงพยาบาล ย่อมเห็นชัด ด้วยตนเองแล้วว่าคนป่วยคนพิการมีสภาพอย่างไร

อำนาจของความดี อำนาจคืออะไร?

คือสิ่งหนึ่งซึ่งมีพลังหรืออำนาจที่จะก่อให้เกิดผลตามเหตุที่กระทำ แต่เนื่องจากเหตุเป็นสิ่งซับซ้อนมาก จึงทำให้บุคคลสับสนในปรากฏการณ์ที่ตนได้ประสบ ปรากฏการณ์ที่เราประสบนั้นเป็นผลของอำนาจหรือพลังอย่างใดอย่างหนึ่งที่แฝงเร้นอยู่เบื้องหลัง เรียกตามภาษารวมว่า ปฏิจสุมุบาท และปฏิจสุมุปปันนธรรม ปฏิจสุมุบาทคือตัวกฎ ส่วนปฏิจสุมุปปันนธรรมนั้นคือปรากฏการณ์ เช่น คลื่นเป็นปรากฏการณ์อย่างหนึ่ง เกิดขึ้นเพราะอาศัยตัวกฎ คือความสัมพันธ์ของลมกับน้ำ ฯลฯ

ความดีคืออะไร?

ในทางจริยศาสตร์ ความดีเป็นสิ่งที่นิยามไม่ได้ คือนิยามให้ได้ความหมายสมบูรณ์ไม่ได้ แม้จะพยายามนิยามสักเท่าไร ก็จะต้องมีข้อบกพร่องในคำนิยามนั้นอยู่เสมอ เพราะฉะนั้น นักปรัชญาและนักจริยศาสตร์จึงได้ตัดสินความดีเป็นเรื่องๆ ไป และเป็นคราวๆ ไป สุดแล้วแต่เงื่อนไขต่างๆ จะกำหนด เพราะความดีที่คนรู้จักกันโดยทั่วไปนั้นยังเป็นโลกียะเป็นสิ่งสัมพัทธ์ (relative) อยู่ จึงขึ้นอยู่กับเงื่อนไขต่างๆ มากมาย อย่างไรก็ตาม แม้เราจะนิยามความดีไม่ได้ แต่เราก็สามารถรู้จักความดีได้ เหมือนเราให้คำนิยามความเปรี้ยว ความหวานไม่ได้ แต่เราก็รู้จักความเปรี้ยว ความหวานได้

.....

ความดีที่เป็น อัตนัยและปรณัย ต่างกันอย่างไร?

ความดีที่เป็นอัตนัยหรืออรรถวิสัยนั้นคือความดีที่คนนิยมกันว่าดีหรือที่ตนชอบ เราชอบจึงดีสำหรับเรา หรือสังคมนิยมว่าดี ใครทำอย่างนั้นเขาก็ตัดสินว่าดีแล้ว ความดีที่เป็นปรณัยหรือภาววิสัยนั้น คือความดีที่เป็นจริงในตัวเอง คงดำรงความเป็นจริงอย่างนั้นอยู่ ตัวอย่างเปรียบเทียบเช่นอาหารที่ดีมีประโยชน์ต่อร่างกาย ใครกินเข้าก็ได้

ประโยชน์เท่าที่ประโยชน์มันมีเงื่อนไขปลีกย่อย อาจจะมีอยู่บ้าง แต่โดยหลักใหญ่ๆ เป็นอย่างนั้น ส่วนใครจะชอบมันคุณมากกว่าลางสาด หรือชอบทุเรียนมากกว่ามะม่วงนั้น เป็นเรื่องของอัตตวิสัย เป็นเรื่องเฉพาะตัว แต่ผลไม้นั้นแต่ละชนิดก็คงดำรงคุณภาพคุณลักษณะของมันอยู่อย่างนั้น

ความดีที่เป็นปรณัยนั้นจะดำเนินไปตรงจุดมุ่งหมายด้วยเหตุผลบริสุทธิ์และให้สำเร็จประโยชน์เป็นอนุภาพได้จริง ขอยกตัวอย่างสักตัวอย่างหนึ่ง คือ การทำความดีเอาหน้า หรือเพราะชอบที่จะทำอย่างนั้น จัดเป็นความดีแบบอัตตวิสัย เทียบอัตตาทิปไตยและโลกาทิปไตย ส่วนการทำความดีเพื่อความดี เพราะเห็นว่าถูกต้องสมควรด้วย

เหตุผลบริสุทธิ์จับในตัวเอง จัดเป็นความดีแบบ
ปรนัยหรือภววิสัยเทียบธรรมาธิปไตยในพุทธ-
ศาสนา คนที่ทำความดีแบบปรนัยนั้นเป็นคนมี
คุณธรรมสูง แต่คนธรรมดาก็ควรหัดทำอย่างนั้น
บ้าง นานไปก็ทำได้ไปเอง

ความดี ความถูกต้อง บุญ เหมือนกันหรือไม่?

ความดีก็คือความดีดังกล่าวมาแล้ว ส่วนความถูกต้องหมายถึงถูกต้องตามกฎหมายซึ่งมีอยู่ ๒ กฎ คือกฎที่คนตั้งขึ้น (Man-made Law) และกฎธรรมชาติ (Natural Law) กฎที่คนตั้งขึ้นนั้นไม่แน่นอน อาจผิดหรือถูกก็ได้ สุดแล้วแต่คนผู้ตั้งกฎว่า เขาเข้าใจถึงความจริงที่เป็นปรมาตถ์ (Ultimate Truth) เพียงไร เรื่องที่จะต้องโยงไป

ถึงจริยธรรมหรือความดีที่ถูกต้องนั้นจะต้องมี
ปรมัตถธรรมอยู่เบื้องหลังอยู่เสมอ คือมีความจริง
ที่อธิบายได้ด้วยเหตุผล ว่าทำไมเราจึงต้องทำ
อย่างนั้นๆ เช่น ทำไมเราต้องมีเมตตากรุณาต่อผู้อื่น
ทำไมเราจึงไม่ควรประทุษร้ายผู้อื่น ทำไมเราจึง
ต้องให้สิทธิเสรีภาพแก่สตรีเท่าเทียมกับบุรุษ ฯลฯ

บุญ ส่วนที่เป็นเหตุคือสิ่งที่ชำระล้างกาย-
กรรม วาจกรรม และมโนกรรม ให้สะอาด ส่วนที่
เป็นผล หมายถึงความสุข เช่น การให้ทานที่ถูกต้อง
ต้องช่วยชำระล้างความตระหนี่ และมีผลเป็น
ความสุขทั้งผู้ให้และผู้รับ^๔

^๔ ผู้ให้ก็ได้ คือได้ให้ ผู้รับก็ได้ คือได้รับ

การรักษาศีลช่วยชำระล้างโทษทางกาย และวาจา เป็นพื้นฐานให้ทำความดีได้สะดวก ยิ่งๆ ขึ้นไป เพราะการทำดีโดยไม่ละโทษคือ ความชั่วเสียก่อนนั้น จะทำให้ความดีพลอย เสร้าหมองไปด้วย เหมือนเอาน้ำใสผสมกับน้ำขุ่น เอาอาหารที่สะอาดใส่ในภาชนะที่สกปรก และ คนไข้กินยาโดยไม่เว้นของแสลง ด้วยเหตุนี้ พิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา จึงนิยมให้รับศีล เสียก่อนแล้วจึงให้ทาน และท่านกล่าวว่า ทานของผู้มีศีลย่อมมีผลมาก มีอานิสงส์มาก อนึ่งเมื่อ ให้แก่ผู้มีศีลธรรมก็จะมีอานิสงส์มากขึ้น การ ทำบุญที่ถูกต้องจึงเป็นความดีอย่างยิ่ง

มากิน
ด้วยกัน
สิ

จ๊อก
จ๊อก

ตัวอย่าง
อนุภาพของความคิด
ตามหลักพุทธศาสนา

ขอได้โปรดพิจารณาพระพุทธรูปชาติต่อไปนี้

เมื่อบุคคลเอาน้ำมันเทลงไปในน้ำ เอา
ก้อนหินทิ้งลงในน้ำ จะอ่อนวอนสักเท่าใด เพื่อให้
น้ำมันจมและก้อนหินลอยน้ำขึ้นย่อมไม่ได้ น้ำมัน
คงลอยขึ้นเหนือน้ำ ก้อนหินคงจมน้ำอยู่อย่างนั้น

เพราะน้ำมันมีสภาพลอยขึ้นเหนือน้ำ ก้อนหินมีสภาพจมน้ำฉันใด ความดีเป็นเหตุให้เฟื่องฟู ความชั่วเป็นเหตุให้ล่มจม ตกต่ำ เมื่อทำแล้วจะอ้อนวอนให้มีผลตรงกันข้ามไม่ได้ (๑๘/๓๘๔/๕๙๘)

สิ่งที่น่าใคร่ที่น่าปรารถนา ๕ ประการคือ อายุ วรรณะ ยศ สุข และสวรรค์ ไม่สามารถมีได้ด้วย การอ้อนวอน เพราะถ้ามีได้ด้วยวิธีการอย่างนั้นแล้ว ใครเล่าจะขาดแคลนยากจน สาวกของพระอริยะไม่พึงเพลิดเพลिनพอใจในการอ้อนวอน แต่เมื่อต้องการสิ่งใดก็พึงปฏิบัติข้อปฏิบัติอันเป็นเหตุให้บรรลุสิ่งนั้น (๒๒/๕๑/๔๓)

ขุมทรัพย์คือ บุญ (ความดี) นี้ให้สิ่งที่น่าปรารถนาทั้งปวงแก่เทวดาและมนุษย์ เทวดาและมนุษย์ต้องการสิ่งใดๆ สิ่งนั้นย่อมสำเร็จได้ด้วยบุญ ความเป็นผู้มีผิวพรรณสวย เสียงไพเราะ ทรวดทรงดี รูปร่าง ความเป็นใหญ่และมีบริวารมากก็ล้วนสำเร็จด้วยบุญ บุญมีอานุภาพให้ได้สิ่งต่อไปนี้คือ ความเป็นใหญ่ในประเทศ เสรีภาพ ความสุขอย่างพระเจ้าจักรพรรดิอันเป็นที่รักของคนทั้งหลาย ความเป็นราชาในเทวโลก มนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ การพรั่งพร้อมด้วยมิตรที่ดี ความชำนาญในวิชาและวิมุติ ความแตกฉาน (ปฏิสัมภทา ๔) ความหลุดพ้น สวากขารมี ปัจเจกภูมิ และพุทธภูมิ ความพรั่งพร้อมด้วยบุญ (คุณงามความดี) มีอานุภาพมาก

อย่างนี้ นักปราชญ์ผู้เป็นบัณฑิตจึงสรรเสริญ
ความเป็นผู้มีบุญซึ่งได้เคยทำไว้แล้ว ว่าเป็นมงคล
อันสูงสุดอย่างหนึ่ง (๒๕/๑๑)

การทำความดี ควรจะอธิษฐานหรือไม่?

เรื่องนี้มีคนถามกันมาก โดยธรรมดาจะมีความเห็นเป็น ๒ พวก พวกหนึ่งเห็นว่าควรอธิษฐาน คำว่า อธิษฐาน หมายความว่าขอให้เป็นอย่างนั้นอย่างนี้ อีกพวกหนึ่งเห็นว่าไม่ควรอธิษฐานเพราะจะเป็นการเห็นแก่ตัว หรือทำความดีด้วยความโลภ ต้องการผลตอบแทน

ปัญหาสำคัญก็คือ ถ้าอธิษฐาน จะได้อย่าง
ที่อธิษฐานหรือไม่ ข้อนี้น่าพิจารณาอย่างยิ่ง ใน
ความเชื่อและประสบการณ์ของข้าพเจ้าเชื่อว่าได้
เมื่อมีเหตุปัจจัยเพียงพอ ถ้าเหตุปัจจัยไม่เพียงพอ
ก็ยังไม่ได้ เปรียบเหมือนคนที่ต้องการของราคา
๒ หมื่นบาท ถ้าเขามีเงินพอและต้องการของนั้น
เขาย่อมซื้อได้ เรียกว่าได้ตามต้องการ

หนึ่งการให้ผลของความดีก็มี ๒ อย่าง คือ ให้ผลตามธรรมชาติของความดีประเภทนั้นๆ เช่น ให้ทานอำนวยความสะดวกให้มั่งคั่ง รักษาศีล อำนวยความสะดวกให้อยู่อย่างปลอดภัย เจริญภาวนาอำนวยความสะดวกให้อยู่อย่างสงบสุข เปรียบเหมือนพันธุ์ไม้ย่อมออกผลตามชนิดของตน ต้นไม้ย่อมไม่ออกผลเป็นเสื้อผ้า หรือบ้าน และรถยนต์ แต่ชาวสวนอาศัยผลไม้นั้น ได้เงินมาแล้วซื้อบ้านก็ได้ รถยนต์ และเสื้อผ้าก็ได้ข้อนี้ฉันใด ความดีก็ฉันนั้น ย่อมให้ผลตามชนิดนั้นๆ ก็จริง แต่ผู้ทำความดีย่อมอาศัยผลรวมของความดีนั้นๆ ไปสู่ความดีอื่นๆ หรือสิ่งอื่นที่ตนต้องการ เพราะฉะนั้น การอธิษฐานจึงเป็นเรื่องที่อำนวยความสะดวก แต่ต้องมีรากฐานอยู่ที่การทำความดี

ส่วนการอ่อนน้อมซึ่งไม่อยู่บนพื้นฐานแห่ง
ความดี ย่อมไม่อาจบังดาลผลให้เกิดขึ้นได้ ดัง
พระพุทธภาษิตที่อ้างแล้วข้างต้น

ความดีที่สะสมไว้ในชาติก่อนเรียกว่า
ปุพเพกตปุญญตา ความดีที่ทำใหม่ด้วยการตั้งตน
ไว้ชอบ ไว้ถูกทางเรียกว่า อตตสัมมาปณิธิ ทั้ง
๒ อย่างรวมกันเป็นอนุภาพ อภินิหาร สิริสมบัติ
และบุญวาสนา

“อนุภาพ บุญฤทธิ์ที่ส่งเสริมผู้บำเพ็ญบุญ
บารมีให้เป็นที่นิยมนับถือของมวลชน

อภินิหาร อำนาจของบุญบารมี ย่อมเชิดชู
ผู้บำเพ็ญขึ้นเป็นอัจฉริยบุคคล บันดาลให้มีผู้
ยกย่องว่าเป็นคนมีน้ำหนักร นำเคารพยำเกรง

สิริสมบัติ มีมิ่งขวัญ สง่าราศีดีเด่นเป็นพิเศษ

วาสนา หมายถึง บุญวาสนา คือการที่จิต
อยู่แรมนานกับคุณงามความดี แม้จะเกิดในถิ่น
ที่ไม่เจริญ บุญวาสนาก็จะช่วยส่งให้ไปอยู่ในถิ่นที่
เจริญ คอยอุปถัมภ์ค้ำชูให้สูงเด่นขึ้นไป”^๕

^๕ สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า (พิมพ์ ธรรมธโร) วัดพระศรีมหาธาตุ
กรุงเทพฯ. มงคลยодชีวิต เล่ม ๒ หน้า ๓๒, ธนาคารกรุงเทพฯ
จำกัด พ.ศ. ๒๕๑๘

สรุปความว่า อนุภาพของความดีหรือบุญ
นั้นมีมากที่สุดจะพรรณนาได้ เมื่อจะกล่าวโดยสรุป
ก็มี ๔ ระดับคือ

ขั้น *กามาวจรกุศล* อำนาจผลให้มีความสุข
ความเจริญในสุคติภูมิ เช่นมนุษย์และเทวดา

ขั้น *รูปาวจรกุศล* และ *อรูปาวจรกุศล* อำนาจ
ผลให้มีความสุขสงบอย่างพรหมผู้ได้รูปฌานและ
อรุฌาน

ขั้น *โลกุตระกุศล* อำนาจผลให้สิ้นอาสวะกิเลส
อันเป็นบรมสุข

ใน ๓ ชั้นหลังนี้ ถ้าได้อภิญญาด้วย ก็จะมี
อานุภาพและอภินิหารพิเศษเหนือมนุษย์มากนัก

ประวัติของ
อาจารย์วศิน อินทสระ

ชาติภูมิ

เกิดที่หมู่บ้านท่าศาลา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๗๗ เมื่อจำความได้ พ่อแม่ได้ย้ายไปอยู่ที่หมู่บ้านตากแดด ตำบลปากร่อ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การบรรพชาอุปสมบท

บวชเป็นสามเณรเมื่ออายุ ๑๓ ปี ที่วัดบุปผาราม เขตธนบุรี กรุงเทพฯ เมื่อพ.ศ. ๒๔๙๐ และอุปสมบทเป็นภิกษุเมื่อ พ.ศ. ๒๔๙๗ ลาสิกขา (สึก) เมื่อ ๒๔ มกราคม ๒๕๐๗

การศึกษา

- มัธยม ๘ (สมัครสอบ)
- นักธรรมเอก
- เปรียญ ๗ (ป.ธ.๗)
- ศาสตราจารย์บัณฑิต (มหามกุฏราชวิทยาลัย)
- M.A. (Master Degree of Art - ทางปรัชญามหาวิทยาลัยบานาร์ส อินเดีย)
- ปริญญาดุขฎฐิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

หน้าที่การงาน

สอนวิชาศีลธรรม

- ที่โรงเรียนราชินี
- ที่โรงเรียนพณิชยการสีลม (อาจารย์ผู้ปกครอง)
- ที่โรงเรียนเตรียมทหาร และเป็นหัวหน้าแผนกสารบรรณ มียศเป็นร้อยโท

สอนวิชาพุทธปรัชญาเถรวาท-มหายาน ที่มหา
วิทยาลัยรามคำแหง (ประมาณ ๑๒ ปี ตั้งแต่ พ.ศ.
๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๓๓)

สอนวิชาพุทธศาสนาในประเทศไทยและวิชาจริย
ศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ประมาณ ๑๐ ปี
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๓

สอนที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย เกี่ยว
กับศาสนาและปรัชญา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ ถึง พ.ศ.
๒๕๕๒ (เป็นระยะเวลา ๔๖ ปีเต็ม)

สอนพิเศษประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับความรู้ทาง
พระพุทธศาสนาในวันอาทิตย์ที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏฯ
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๕ มาจนถึง พ.ศ. ๒๕๕๓ (เป็น
ระยะเวลา ๒๘ ปีเต็ม)

บรรยายพิเศษในที่ต่างๆ ตามที่ได้รับเชิญ

บรรยายธรรมทางวิทยุตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ จน
ถึงปัจจุบัน โดยออกเป็นรายการสดบ้าง ใช้เทปบ้าง
ปัจจุบันใช้เทป

การประพันธ์

เขียนหนังสือประเภทต่างๆ เช่น นิยายอิงหลักธรรม อธิบายหลักธรรม ฯลฯ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๖ มาจนถึงปัจจุบัน มีประมาณ ๑๕๐ ชื่อเรื่อง บางชื่อเรื่องก็มีหลายเล่มเช่น ทางแห่งความดี เป็นต้น

ทำนิตยสาร

เป็นบรรณาธิการนิตยสารธรรมจักษุ ของมูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ ถึง ๒๕๓๙

เป็นบรรณาธิการนิตยสารศุภมิตรของมูลนิธิส่งเสริมกิจการศาสนาและมนุษยธรรม (กศม.) ของวัดมกุฏกษัตริยาราม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๑

รางวัลพิเศษ

ปี พ.ศ. ๒๕๑๗

ได้รับโล่รางวัลชมเชยจากคณะกรรมการจัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ประเภทสารคดี จากหนังสือเรื่อง “จริยาบถ” และ ปี พ.ศ. ๒๕๑๘ จากหนังสือเรื่อง “จริยศาสตร์”

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕

ได้รับพระราชทาน เสด็จธรรมจักร เป็นรางวัลในฐานะผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาประเภทวรรณกรรม เนื่องในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี

ปี พ.ศ. ๒๕๓๓

ได้รับเกียรติบัตรจากกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะรางวัลชมเชย ประเภทสร้างสรรค์ด้านศาสนา จากบทความเรื่อง “หลักกรรมกับการพึ่งตนเอง”

๒๒ เมษายน ๒๕๕๒

ได้รับโล่พุทธคุณูปการ กาญจนเกียรติคุณและเกียรติบัตร

ในฐานะผู้บำเพ็ญคุณประโยชน์แก่พระพุทธศาสนาจาก
คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงวัฒนธรรม

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ได้รับรางวัลปุษนียบุคคลด้านภาษาไทย เนื่องในวันภาษา
ไทยแห่งชาติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๓ จากกระทรวง
วัฒนธรรม

เรื่องพระอานนท์พุทธอนุชา

เรื่อง *พระอานนท์พุทธอนุชา* นอกจากจะ
ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในสังคมไทยแล้ว สารา-
นุกรมวรรณกรรมโลกในศตวรรษที่ ๒๐ (Encyclopedia
of World Literature in 20th Century) ได้นำเรื่อง
พระอานนท์พุทธอนุชาไปสวดไว้ในหนังสือดังกล่าวนั้น
เป็นทำนองว่าได้ชี้ทางออกให้แก่สังคมไทยที่สับสน
วุ่นวายอยู่ด้วยปัญหานานัปการ

รายนามผู้ร่วมศรัทธาพิมพ์หนังสือ ความดีและอานุภาพแห่งความดี

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑	บจก.ยูเนียนลิงก์	๗๓,๒๐๐
๒	คุณวิสุจน์ มาธารเลี่ยม	๒๕,๐๐๐
๓	คุณมันทนา งามขำ	๑๐,๐๕๐
๔	คุณเอกชัย ตีรุ่งโรจน์	๑๐,๐๐๐
๕	คุณรุ่งฤดี ภูขาว	๑๐,๐๐๐
๖	คุณนุตรา ยี่มภาค	๑๐,๐๐๐
๗	คุณกนกวรรณ เมื่องงามสมบูรณ์	๗,๓๒๕
๘	คุณรัชนีวรรณ แพทย์ดี	๕,๐๐๐
๙	อุทิศให้คุณปราโมทย์ หัตถการุณย์	๕,๐๐๐
๑๐	คุณปัทมาภรณ์ อึ้งสกุลวงศ์	๔,๔๐๐
๑๑	คุณบุศราภรณ์ ประสงค์ธรรม	๔,๐๐๐
๑๒	คุณเอกชัย ตีรุ่งโรจน์	๔,๐๐๐
๑๓	คุณอุไรรัตน์ แสงสว่าง	๔,๐๐๐
๑๔	เบญญาภา สงวนสิน	๓,๕๘๐
๑๕	คุณรุ่งนภา ยิ่งชาญกุล	๓,๘๐๐
๑๖	คุณวรรณวิลาศ จางคกุล	๓,๖๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๗	คุณเอกชัย ตีรุ่งโรจน์	๓,๔๐๐
๑๘	คุณพระไตรปิฎก	๓,๐๐๐
๑๙	คุณสิริ ทรวงโพธิ์	๓,๐๐๐
๒๐	พ.ญ.เต็มศิริ หิญาธีระนันท์	๒,๒๒๐
๒๑	คุณโชเพี้ย	๒,๒๒๐
๒๒	คุณบุศรา อึ้งสกุล	๒,๐๐๐
๒๓	คุณธวัช สนไชย	๒,๐๐๐
๒๔	คุณรินทร์รัตดา โพธิยานุกุล	๒,๐๐๐
๒๕	คุณปิยนันท์ นกคัลรุ่งเรือง	๑,๙๐๐
๒๖	คุณโชเพี้ย เค	๑,๔๐๐
๒๗	คุณพงศ์สุรีย์ ยังกง	๑,๑๑๐
๒๘	คุณคะเนิงนิตย์ ธรรมวัฒน์ะ	๑,๑๐๐
๒๙	คุณสุภาพ ทิพยทัศน์	๑,๐๐๐
๓๐	คุณเลิม ธัญญาประสาท	๑,๐๐๐
๓๑	คุณจันทร์เพ็ญ อูยานนทรักษ์	๑,๐๐๐
๓๒	คุณอุทัย อติชาติการ	๑,๐๐๐
๓๓	คุณณัฐสินี วิเศษโสภาคกุล	๑,๐๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๓๔	คุณดวงฤดี เสถียรจากรุรัตน์	๑,๐๐๐
๓๕	คุณวิทยา หวังกิตติกาล	๑,๐๐๐
๓๖	คุณชลอลักษณ์ ย่าจิตต์หมั่น	๑,๐๐๐
๓๗	คุณน้ำทิพย์ พยาบาล รพ.พระนครศรีอยุธยา	๑,๐๐๐
๓๘	หจก.พิมพ์นรา ทราเวลเซอร์วิส	๑,๐๐๐
๓๙	คุณวลีรัตน์ นาทอรอดกร	๘๒๐
๔๐	คุณกิตติ-คุณพงศ์สุรีย์ ยังกง, คุณเกษมศรี-คุณสุวิทย์ แทนศิริ	๘๐๐
๔๑	คุณยุพา-คุณภาณุพงศ์ พงศะบุตร และครอบครัว	๗๗๐
๔๒	คุณวินิต เลิศวีระศิริกุล	๗๕๐
๔๓	คุณนพรัตน์ ปูนยางกูร	๖๐๐
๔๔	คุณปรีชา นิลกำแหง	๖๐๐
๔๕	คุณสุนิตย์ พาลี	๖๐๐
๔๖	คุณอุทัยวรรณ ขุนเจริญ	๕๕๐
๔๗	คุณคมสัน-คุณอุษณีย์- ด.ช.มาวิน พงศ์ประยูร	๕๐๐
๔๘	คุณสุพจน์-คุณไพลิน ศรีอรุโณทัย	๕๐๐
๔๙	คุณมทิตรา หาญทรงคามิน	๕๐๐
๕๐	คุณสมใจ อธิการยานันท์	๕๐๐
๕๑	คุณอรทัยย์ สว่างเนตร	๕๐๐
๕๒	พ.ต.ท.ญ.นฤมล บุญยรักษ์	๕๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๕๓	คุณสมถวิล ครววิทิต	๕๐๐
๕๔	คุณวราณี รัตนกิตติกุล	๕๐๐
๕๕	คุณญาณภัค อวารณ์	๕๐๐
๕๖	พ.ต.อ.สิงขร วิมลธำรง	๕๐๐
๕๗	คุณวิวัฒนา ธรรมาวิรุพท์	๕๐๐
๕๘	คุณญาณภัค อวารณ์	๕๐๐
๕๙	คุณอัญญา เสขะนันท์	๕๐๐
๖๐	คุณคมสัน-คุณอุษณีย์- ด.ช.มาวิน พงษ์ประยูร	๕๐๐
๖๑	คุณธารี เพ็ชรภรณ์	๔๕๐
๖๒	คุณพอ สุพรหม	๔๓๐
๖๓	คุณชารี แสงสว่าง	๔๐๐
๖๔	พ.ต.อ.บุญเสริม-คุณยุพดี ศรีชมภู	๓๖๐
๖๕	คุณพรทิพย์-คุณโอกาส โกมลวัฒนาพานิชย์	๓๐๐
๖๖	คุณธนภัทร ประกรแก้ว	๓๐๐
๖๗	คุณมนีรัตน์ มิ่งขวัญปิยะกุล	๓๐๐
๖๘	คุณอุกฤษณ์-คุณเชมศักดิ์ อายุตวงศ์	๓๐๐
๖๙	คุณสมชาย วิชาศ	๓๐๐
๗๐	คุณวริศนันท์ ม่วงแดงพงศ์	๒๘๐
๗๑	คุณวิฑูรย์ โยธาวงศ์	๒๖๐
๗๒	คุณกิตติ ยังกม	๒๕๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๗๓	คุณสุศักดิ์ โล่ห์สวัติกุล	๒๕๐
๗๔	คุณสุพัตรา จึงประดิษฐ์ภักดิ์	๒๕๐
๗๕	คุณพินทิพย์ ประมูลวงศ์	๒๓๐
๗๖	คุณชนัญฐรัชฎา โชติวีรวงศ์	๒๒๐
๗๗	คุณอุไร เสมาเงิน	๒๐๐
๗๘	คุณนันทกร สัจจะพลากร	๒๐๐
๗๙	คุณวาสนี สักกะพลากร	๒๐๐
๘๐	ต.ญ.ปวีณกร สักกะพลากร	๒๐๐
๘๑	คุณดวงกมล นาคศรีสุข	๒๐๐
๘๒	คุณกัญจน์ณัฐ เทอญชูชีพ	๒๐๐
๘๓	คุณสุทธารัตน์ ตั้งถาวร	๒๐๐
๘๔	คุณกนิษฐา คงสถาพรชัย	๒๐๐
๘๕	คุณประภัสสร์ เจียรระโนภรณ์	๒๐๐
๘๖	คุณเพ็ญศรี ฤทธิสาร	๒๐๐
๘๗	คุณวิรัชพร กลิ่งวิจิตร	๒๐๐
๘๘	คุณสุนีย์ เหลืองธาคูทอง	๒๐๐
๘๙	คุณวิชล อยู่เจริญ	๒๐๐
๙๐	คุณอำไพ ทองเงิน	๒๐๐
๙๑	คุณบุญชู ทิพรั้งทวี	๑๗๐
๙๒	คุณวัชร สมานคงศักดิ์	๑๗๐
๙๓	คุณสุมาลี อังสุธรรม	๑๖๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๙๔	คุณสุทิตา วิทยานุกรกิจ	๑๖๐
๙๕	คุณจิรภา ใจกล้า	๑๕๐
๙๖	คุณอารารัตน์ กาญจนวิสิษฐผล	๑๕๐
๙๗	คุณภคมน เลหาหนาสาร	๑๔๐
๙๘	คุณสุภาณี บุรพภาค	๑๔๐
๙๙	ผู้ไม่ประสงค์ออกนาม	๑๔๐
๑๐๐	คุณชรินทร์ สุวัชรังกูร	๑๒๐
๑๐๑	คุณวิไล เขียรประดับ	๑๒๐
๑๐๒	คุณปัญญา ดิงษา	๑๒๐
๑๐๓	พ.ต.อ.บุญเสริม-คุณยุพดี ศรีชมภู	๑๒๐
๑๐๔	คุณคณัย รัตนรอด	๑๒๐
๑๐๕	คุณชัชวาล สีใสพร	๑๒๐
๑๐๖	คุณญาณธิชา สวายลึก	๑๑๐
๑๐๗	คุณสุพัตรา กลิ่นระคนธ์	๑๑๐
๑๐๘	คุณณฤดี นवलรอด	๑๐๐
๑๐๙	คุณดรุณี ต้าดี	๑๐๐
๑๑๐	คุณนิภาพรณ ทองจอน	๑๐๐
๑๑๑	คุณอัจฉรา แซ่ตั้ง	๑๐๐
๑๑๒	คุณฉวีวรรณ เรืองอุทัย	๑๐๐
๑๑๓	คุณวีรวัฒน์ แซ่ลี	๑๐๐
๑๑๔	คุณชินวัฒน์ แซ่ลี	๑๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๑๕	คุณลิขิต ภัทรโชคช่วย	๑๐๐
๑๑๖	คุณเขาวริน ภัทรโชคช่วย	๑๐๐
๑๑๗	คุณพยอม มณีพฤกษ์	๑๐๐
๑๑๘	น.ต. ชัชชัย ทองชื่น	๑๐๐
๑๑๙	คุณวรลักษณ์ พิเศษ ๓ รพ.สมุทรปราการ	๑๐๐
๑๒๐	คุณศรีวรรณ สุขแสนไกรสร	๑๐๐
๑๒๑	คุณทองคำ จารุมโนกุล	๑๐๐
๑๒๒	คุณมณูญ สุริยา	๑๐๐
๑๒๓	คุณเสาวลักษณ์ จำปีแขก	๑๐๐
๑๒๔	คุณศิริพร-คุณสุนีย์ เจียรระโนภรณ์	๑๐๐
๑๒๕	คุณพิชัยยุทธ บุรณอุดมทรัพย์	๑๐๐
๑๒๖	คุณกมล-คุณณัฐนันต์ พราหมณโชค	๑๐๐
๑๒๗	คุณมะลิวัลย์-คุณธนวรรณ วรรณชัย	๑๐๐
๑๒๘	คุณภัทริดา โปสินธุ์	๑๐๐
๑๒๙	คุณนิตยา ทองพูล และครอบครัว	๑๐๐
๑๓๐	คุณจันทิ ทองกล้า และครอบครัว	๑๐๐
๑๓๑	คุณสาวิตรี แจ่มสว่าง	๑๐๐
๑๓๒	คุณอิสริย์ วิทยานูมาส	๑๐๐
๑๓๓	คุณสิทธิชัย ปัญญาณานันต์	๑๐๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๓๔	คุณนฤมล สิทธิราชบุรี	๑๐๐
๑๓๕	คุณเอกสิทธิ์ อยู่สุข	๑๐๐
๑๓๖	คุณทวีพร โสพรรณพนิชกุล	๑๐๐
๑๓๗	คุณมนทิรา เกษมกรกิจ	๑๐๐
๑๓๘	คุณวันชญา ฤงสิติตย์	๑๐๐
๑๓๙	คุณศรีวีไล เกสรสุจริต	๙๐
๑๔๐	คุณอภรณ์ อนุรักษธรรณกร	๘๐
๑๔๑	คุณอุษา ส่งางาม	๘๐
๑๔๒	คุณพิวตร์ แพร่ภัทร	๘๐
๑๔๓	คุณจินตนา ยิกทิม	๖๐
๑๔๔	คุณกรกฎ ยงใจยุทธ	๖๐
๑๔๕	คุณสุภาพร จริตงาม	๕๐
๑๔๖	คุณวันสิริ สุริยานนท์	๕๐
๑๔๗	คุณญาณिता บุญรัตน์	๕๐
๑๔๘	คุณอุษา ส่งางาม	๕๐
๑๔๙	คุณจิตรลดา สุริยวงษ์	๕๐
๑๕๐	คุณสุวิมล แสงเผือก	๕๐
๑๕๑	คุณเบญจรัตน์ กอรัปกรณ์จิต	๕๐
๑๕๒	คุณขวัญใจ งามรัตน์	๕๐
๑๕๓	คุณพนมวัลย์	๕๐
๑๕๔	คุณชุติมณฑา หมอนทอง และครอบครัว	๕๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๕๕	คุณกรณิการ์ ชมขวัญ และครอบครัว	๕๐
๑๕๖	คุณเมธาพร พวงเขียว และครอบครัว	๕๐
๑๕๗	คุณอารีรัตน์ ลูกแก้ว และครอบครัว	๕๐
๑๕๘	คุณเสน่ห์ ไบตระกูล	๕๐
๑๕๙	คุณรุ่งทอง ชีพรับสุข	๕๐
๑๖๐	ค.ญ.ศิริภัสสร ชีพรับสุข	๕๐
๑๖๑	ค.ช.พีรพุดิ ชีพรับสุข	๕๐
๑๖๒	คุณสมเกียรติ-คุณธรณ์ และครอบครัว	๕๐
๑๖๓	คุณอัญธร รุ่งแสง	๕๐
๑๖๔	คุณกัญญา จันทร์กำเนิด	๕๐
๑๖๕	คุณมณฑา สุวิทย์ตระกูล	๔๐
๑๖๖	คุณชัชวาล สีใสพร	๔๐
๑๖๗	คุณโอบาส เสงฆ์เจริญ	๔๐
๑๖๘	คุณอำนาจ แจ้งอักษร	๔๐
๑๖๙	คุณประเสริฐ คำรงค์ฤทธิ์	๔๐
๑๗๐	คุณพรเพ็ญ ผลไชย	๓๐
๑๗๑	คุณเพยาว์ เอี่ยมสำอางค์	๓๐
๑๗๒	คุณศวิตา อูสาหะวงศ์	๓๐

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	จำนวนเงิน
๑๗๓	คุณวรวรรณ กวางซ้อน	๒๐
๑๗๔	คุณอนุยุต หนูนิล	๒๐
๑๗๕	คุณสุวิทย์ นันทศิริรัตน์	๒๐
๑๗๖	คุณวิทยา หวังกิตติกาล	๒๐
๑๗๗	คุณปกรณ์ วัฒนเพ็ญไพบูลย์	๒๐
๑๗๘	คุณสิทธิชัย ปัญกิจจานันท์	๒๐
๑๗๙	คุณรัตนา นนทรีย์	๒๐
๑๘๐	คุณธัชชัย ตติยพงษ์พันธ์	๒๐
๑๘๑	คุณวันวิภา กลิ่นอินทร	๑๐
๑๘๒	คุณสุรณีย์ วิทยาพิศาล	๑๐
๑๘๓	ค.ช.เอกสหัส ธนพิพัฒน์ล้ำจา	๑๐
๑๘๔	คุณอาภรณ์ จินยงค์	๑๐
รวมศรัทธาทั้งสิ้น ๒๔๕,๘๒๕ บาท		

ชมรมกัลยาณธรรมขอกราบอนุโมทนา
ในกุศลจิตของทุกท่านมา ณ ที่นี้
ขอให้ทุกท่านเจริญในธรรม
ยิ่งๆ ขึ้นไปเทอญ

ชั้นที่ ๓

บ๊องบ๊อง